

Toimintakertomus 2024

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto

Kuva: Joensuun kaupunginteatteri, Sotta Pyttynen,
tilausesityksiä Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston alueelle

Sisällys

	Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto	3
1.1	Lastenkulttuuriverkoston toiminta	3
1.2	Toiminta-alue ja jäsenkunnat	4
1.3	Jäsenyydet ja toiminta yhteistyöverkostoissa	4
2	Toiminnan organisoituminen	6
2.1	Hallinnointi	6
2.2	Ohjausryhmä ja verkostotiimi	6
2.3	Henkilöstö	8
3	Vuoden 2024 toiminta ja tulokset	9
3.1	Koululaisten kulttuuripolku uudistus viestinnän kehittämisen keskipisteessä ..	9
3.2	Verkoston yhteistilaukset ja uudet toimintamallit	11
3.3	Koululaisten kulttuuripolku ja muu lastenkulttuurin tarjonta 2024	12
3.3.1	Kolmosten konsertissa askelia kohti saavutettavuutta	12
3.3.2	Taidemuseon kulttuuripolkuvierailut ennätyslukemiin	12
3.3.3	Koululaisten kulttuuripolku yhteistyössä taidelaitosten kanssa	13
3.3.4	Esitysten ja työpajojen kavalkadi	14
4	Talous ja tilastot	15
4.1	Talous	15
4.2	Tilastot.....	16
4.2.1	LIITE: Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto Tilasto 2024.....	17

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto

1.1 Lastenkulttuuriverkoston toiminta

Toiminta ajatus lyhyesti

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto toteuttaa ja edistää koko maakunnan alueella tasa-arvoista ja saavutettavaa, vakiintunutta sekä ammattimaista ja hyvin verkostoitunutta lastenkulttuuria, jonka sisällöt tukeutuvat paikalliseen kulttuuriin. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston ydintoiminto on Koululaisten kulttuuripolku.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto on toiminut vuodesta 2016 alkaen. Vuonna 2024 Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston jäseniä olivat kaikki Pohjois-Karjalan maakunnan alueen kunnat kolmea kuntaa lukuun ottamatta. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto edistää lastenkulttuurin asemaa maakunnassa ja tuottaa lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuripalveluita jäsenkuntien alueella. Lastenkulttuuriverkosto on merkittävä kulttuurinen toimija alueella ja toistaiseksi ainoa foorumi, jossa kuntien kulttuurin ammattilaiset voivat verkottua, kokoontua säännöllisiin tapaamisiin koko maakunnan alueelta.

Lastenkulttuuritoiminnan arvoja ovat tasa-arvo ja saavutettavuus. Koululaisten kulttuuripolku, jonka rakennetta uudistettiin vuonna 2024, tavoittaa lastenkulttuurin pariin kaikki perusasteen oppilaat. Lastenkulttuurin sisältöjä tuotetaan osaksi päiväkotien kulttuurikasvatusta. Verkoston työ näkyy lisäksi erilaisissa esityksissä, näyttelyissä ja tapahtumissa, joita järjestettiin lapsille ja perheille. Lastenkulttuuriverkoston toiminta perustuu paikalliselle omaleimaiselle kulttuurille sekä yhteistyölle kulttuuri- ja taidelaitosten, taiteen ammattilaisten ja taideoppilaitosten kanssa.

1.2 Toiminta-alue ja jäsenkunnat

Vuonna 2024 Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostoon kuului 10 kuntajäsentä.

Jäseniä ovat Joensuun, Kiteen, Nurmeksens ja Outokummun kaupungit sekä kuusi kuntaa, jotka ovat Juuka, Kontiolahti, Liperi, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi.

Lastenkulttuuriverkoston jäsenkuntien alueella asuvien alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä on 24 112. Koko maakunnassa lapsia ja nuoria on 26 091. (Tilastokeskus: Väestö 31.12.2023)

1.3 Jäsenyydet ja toiminta yhteistyöverkostoissa

Joensuun lastenkulttuurikeskus on Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton jäsen vuodesta 2016 (vsta 2024 Suomen lastenkulttuuriliitto). Joensuun lastenkulttuurikeskuksen suunnittelija Pirkko Ahola on liiton hallituksen jäsen 2024 alkavalla kaksivuotisella kaudella. Lisäksi hän on liiton tilastoteemaryhmän jäsen ja osallistuu myös muiden teemaryhmien toimintaan.

Lastenkulttuuriverkoston osaamisen vahvistamiseksi ohjausryhmä päätti, että kaikki verkoston kuntajäsenet liitetään lastenkulttuuriliiton yhteistyöjäseniksi vuonna 2024. Yhteistyöjäseninä lastenkulttuuriverkoston ohjausryhmän ja verkostotiimin jäsenet saavat tietoa lastenkulttuurialan valtakunnallisesta kehityksestä, voivat osallistua lastenkulttuurialan kehittämiseen ja toimia osana valtakunnallista asiantuntijaverkostoa.

Valtakunnallisen yhteistyön rinnalla Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto ylläpiti tiivistä vuorovaikutusta Itä-Suomen lastenkulttuuritoimijoiden kanssa. Huhtikuussa Pohjois-Savon kulttuurifoorumin yhteyteen järjestyi Pohjois-Karjalan lastenkulttuurin lastenkulttuuritoimijoiden vierailu Lastussa. Tutustumiskäynnin aikana päästiin tutustumaan Lastenkulttuurikeskus Lastun tiloihin opastetulla kierroksella ja lastenkulttuurin työntekijät tapasivat toisiaan. Lappeenrannan kulttuurifoorumin yhteydessä järjestettiin yhteistapaaminen Joensuun, Lappeenrannan ja Varkauden lastenkulttuurikeskuksille. Kokous pidettiin lastenkulttuurikeskus Metkussa ja Varkauden lastenkulttuurikeskus osallistui tapaamiseen etäyhteydellä.

Lastenkulttuuriverkosto ja Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto olivat tiiviissä yhteistyössä. Maakuntaliiton kulttuuriasiantuntija osallistui kutsuttuna verkoston tapaamisiin ja lastenkulttuurin verkostotiimi oli aktiivisesti mukana maakunnallisen kehittämishankkeen tapaamisissa. Maakuntaliitto on toimijana Kulttuuri itää – hankkeessa, joka on kolmen maakunnan kehittämishanke. Hanke kokoaa alueen kuntien ammattilaiset yhteiseen keskustelufoorumiin.

Kussakin jäsenkunnassa tehtiin yhteistyötä koulutuspalveluiden kanssa. Eri kunnissa järjestettiin tapaamisia koulujen henkilökunnan ja rehtoreiden kanssa. Kulttuuriyhdyshenkilöiden kanssa järjestettiin tapaamisia ja uutta Kulttuuripolku julistetta jaettiin kouluille. Joensuun rehtorikokouksessa elokuussa oli esillä monialainen yhteistyö kolmosten konsertin tiimoilta, Eno verkostokoulu konsertin hyödyntäminen opetussuunnitelman tavoitteiden monipuoliseksi tueksi.

Maakunnan taide- ja kulttuurilaitokset olivat mukana Koululaisten kulttuuripolun sisältöjen kehittämistyössä. Myös viestinnän uudistusta ja Koululaisten kulttuuripolun kuvausten muutosta käsiteltiin kulttuuripalveluiden johtotiimissä yhdessä taide- ja kulttuurilaitosten johdon kanssa.

2 Toiminnan organisoituminen

2.1 Hallinnointi

Joensuun lastenkulttuurikeskus hallinnoi Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostoa. Joensuun lastenkulttuurikeskus on osa Joensuun kulttuuripalveluita, hyvinvoinnin toimialuetta. Joensuun lastenkulttuurikeskuksen toimistotilat sijaistavat Joensuun Hallintotalolla osoitteessa Torikatu 19, jonne kaupungin kulttuuripalveluiden hallinto muutti joulukuussa 2023. Vuosi 2024 oli toimiston ensimmäinen kokonainen toimintavuosi Hallintotalolla. Varsinainen lastenkulttuuritoiminta järjestetään kuntien kulttuurin ja vapaa-aikatoimen tiloissa sekä kouluilla ja päiväkodeissa.

Joensuun lisäksi verkostossa on yhdeksän muuta kuntajäsentä. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston jäsenenä kunnat sitoutuvat edistämään lastenkulttuuria ja toteuttamaan lastenkulttuurin sisältöjä alueellaan. Lastenkulttuuritarjonnan keskiössä on verkoston yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma, Koululaisten kulttuuripolku. Jäsenkunnat vastaavat lastenkulttuurin tapahtumien toteutuksesta ja toimivat yhteistyössä alueen sivistys- ja koulutuspalveluiden kanssa.

Joensuun kaupunki ja muut jäsenkunnat osallistuvat lastenkulttuuriverkoston toimintaan omarahoitusosuudella. Opetus- ja kulttuuriministeriön lastenkulttuuriverkostolle myöntämällä yleisavustuksella toteutetaan lastenkulttuuria jäsenkunnissa suhteessa kuntien omarahoitusosuuteen.

2.2 Ohjausryhmä ja verkostotiimi

Lastenkulttuuriverkoston toiminnan ohjauksesta vastaa verkoston ohjausryhmä, jossa on yksi jäsen kustakin verkoston jäsenkunnasta. Ohjausryhmä päättää keskeisistä asioista kuten talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta.

Lastenkulttuuriverkoston ohjausryhmä kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. Kokoukset järjestettiin etä- ja lähikokouksen yhdistelmänä Joensuussa 19.3.2024 ja 22.10.2024. Ohjausryhmän

puheenjohtaja on Joensuun kulttuurijohtaja Katriina Leppänen ja varapuheenjohtaja kulttuurituottaja Kristiina Isaksson Kontiolahdelta. Ohjausryhmän sihteerinä toimii suunnittelija Pirkko Ahola. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston operatiivisesta toiminnasta vastaa verkostotiimi. Verkostotiimissä on suunnittelijan lisäksi 1–2 edustajaa kustakin jäsenkunnasta. Verkostotiimi kokoontui 7 kertaa, kevätkaudella 20.2., 7.5. ja 11.6. ja syyskaudella 13.8., 10.9., 5.11. ja 2.12. Verkostotiimin tapaamiset pidettiin pääosin etäyhteydellä, tapaamismahdollisuus oli Joensuun hallintotalolla. Helmikuussa verkostotiimin tapaamisessa oli mukana opetuksen ja kasvatuksen seutukoordinaattori Anu-Helena Turtiainen. Tapaamisessa käsiteltiin Koululaisen kulttuuripolku kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja tietojen päivitystä seudulliseen kulttuurikasvatussuunnitelmaan. Samassa kokouksessa vieraili Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton kulttuuriasiantuntija Hannele Autti, joka esitteli Kulttuuri itää hankkeen ajankohtaisia teemoja.

Ohjausryhmän ja verkostotiimin kokousten lisäksi lastenkulttuuriverkosto järjestää vuosittain kaksi lähitapaamista. Lastenkulttuuriverkoston yhteinen suunnittelu- ja kehittämispäivä 2024 järjestettiin Joensuussa Pielisjoen linnassa 23.1.2024. Suunnittelupäivä toteutettiin yhteistyössä Maakuntaliiton kanssa. Ohjelmassa Pohjois-Karjalan museon amanuenssi Terhi Rautiainen esitteli Elävän perinnön kulttuurihanketta. Ryhmätöissä käsiteltiin lastenkulttuuriverkoston strategisia linjauksia ja luotiin linjaukset Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston toiminta-ajatuksen ja arvojen päivitykselle toimintakaudesta 2025 alkaen. Suunnittelupäivän lopuksi käytiin yhteiskeskustelua Kulttuuri Itää - hankkeesta kulttuuriasiantuntija Hannele Autin johdolla. Tähän keskusteluosioon osallistui myös maakuntajohtaja Markus Hirvonen sekä kulttuurialan työntekijöitä koko maakunnan alueelta.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston kokous- ja tutustumismatka Outokumpuun järjestettiin 9.4.2024. Päivän oppaana toimi Outokummun kulttuurituottaja Esko Vihava. Monipuolinen ohjelma alkoi tutustumisella kulttuurin tiloihin ja residenssitaiteilijoiden toimintaan Vanhalla kaivoksella. Tulokahvit nautittiin kaivoksen kätköissä ja Esko Vihavan opastuksella osallistujat painuivat maan alle. Päivän aikana tutustuttiin mm. Karbidiin, Murskaamoon, Jauhimoon, Kiisu teatteriin ja Kiisu-halliin. Kaivokselta siirryttiin vielä Kulttuuritalo Maritaan ja päivän päätteeksi käväistiin Kosilkka - kulttuurikahvilassa.

2.3 Henkilöstö

Joensuun lastenkulttuurikeskuksella on yksi vakinainen kokoaikainen työntekijä. Suunnittelija Pirkko Ahola vastaa Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston hallinnosta, verkoston yhteisestä lastenkulttuuritoiminnasta ja kehittämistoiminnasta yhteistyössä verkoston jäsenten kanssa. Suunnittelija vastaa lastenkulttuuriverkoston ja Joensuun lastenkulttuurikeskuksen kumppanuuksista ja toiminnasta. Suunnittelijan tehtäviin kuuluu Joensuun Koululaisten kulttuuripolun toteuttaminen sekä varhaiskasvatuksen kulttuuriohjelma Joensuun päiväkodeissa.

Lastenkulttuuriverkostossa oli 2024 lisäksi yksi osa-aikainen, määräaikainen kulttuurituottaja. Anna Maria Kupiainen oli ajalla 13.2.-30.6.2024 palkattu kulttuuripalveluiden yhteiseen kulttuurituottajan osa-aikaiseen (80 %) tehtävään ja lastenkulttuurin alueella hänen tehtäviinsä kuului eskarifestarit, mediapajojen tuotanto sekä lastenkulttuuriverkoston viestinnän tehtäviä. Anna Maria Kupiaisen työsuhde jatkui 1.9.-31.12.2024 koordinaattorin nimikkeellä, sillä syyskaudella tehtävänkuvaaan yhdistettiin kansalaisopiston hanketehtäviä. Lastenkulttuurille oli kohdennettu kevätkaudella 30 % ja syyskaudella 20 % henkilötyövuoden panos. Kulttuurituotantoon hankittiin työpanosta myös ostopalveluna. Pohjois-Karjalan elokuvayhdistys vastasi syyskauden 2024 mediapajojen tuotantotehtävistä maakunnassa.

Kaikissa jäsenkunnissa on nimetty lastenkulttuurin vastuuhenkilö, joka osallistuu lastenkulttuuriverkoston toimintaan verkostotiimin jäsenenä. Vastuuhenkilöt ovat kukin kuntansa kulttuurialan, vapaa-aikatoimen tai opetuksen ammattilaisista. He suunnittelevat alueensa lastenkulttuurin sisällöt, koordinoivat kulttuurikasvatusohjelman toteutusta yhteistoiminnassa oman kunnan yhteistyöryhmien kanssa ja osallistuvat myös toiminnan toteutukseen alueillaan. Tuotannollisten tehtävien lisäksi Liperin vapaa-aikaohjaaja Riitta Linkola toteutti huomattavan määrän taide- ja kulttuurisisältöjä kuntansa varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusohjelmaan osana omaa työtään.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto palkkasi tilapäisiä työntekijöitä kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisten työpajojen ja eri lastenkulttuurisisältöjen toteutukseen. Lastenteatteriesityksiä,

konserttisisältöjä ja työpajoja hankittiin myös ostopalveluina paikallisilta taide- ja kulttuuriyhdistyksiltä ja yrityksiltä sekä valtakunnallisilta lastenkulttuurialan toimijoilta.

Tilapäistä osa-aikaista henkilöstöä oli vuonna 2024 palkattuna lastenkulttuuriverkostolle 14 taidekasvattajaa. He osallistuivat Mediapajojen, Eskarifestareiden ja taidetyöpajojen toteutukseen. Lisäksi ostopalveluiden kautta työskenteli neljä kuvataiteen ja tanssin ammattilaista sekä kolme konservatorion varhaisiän musiikkikasvattajaa taidetyöpajojen ohjaajina. He toteuttivat Kontiolahden koulujen ja Liperin Honkalammen koulun taidepajat, Joensuun kouluille neljäsluokkalaisten tanssityöpajat sekä Joensuun päiväkotien henkilöstölle suunnatut Musiikkia päivään koulutukset. Kaikkiaan työpajoja oli toteuttamassa 21 eri taiteenalojen taidekasvattajaa. Lisäksi verkosto hankki lukuisia konsertteja, musiikki-, tanssi- ja teatteriesityksiä Koululaisten kulttuuripolun ja päiväkotien ohjelmaan. Esittävän taiteen ostopalveluiden kautta työllistyi 18 eri esittävän taiteen teatteria tai ensembleä sekä yhdeksän musiikkiyhtyettä.

Vakinaisen ja tilapäisen henkilöstön määrä verkostossa oli 2,1 HTV, ja ostopalveluina hankitut taidekasvatussisällöt huomioiden HTV voidaan arvioida olevan yhteensä 2,75 HTV. Koska lastenkulttuuriverkoston toiminta perustuu kumppanuuksille, maakunnalliset taide- ja kulttuurilaitosten tarjonnan kautta on lastenkulttuurille saatu merkittävä työpanos. Lastenkulttuurin omien työntekijöiden lisäksi orkesterin, museoiden ja kirjaston henkilökunta, yhteensä noin 55 taiteilijaa, muusikkoa ja yleisötyön ammattilaista on osallistunut lastenkulttuuriverkoston Koululaisten kulttuuripolun sisältötuotantoon.

3 Vuoden 2024 toiminta ja tulokset

3.1 Koululaisten kulttuuripolku uudistus viestinnän kehittämisen keskipisteessä

Toimintakertomusvuoden ehdottomasti tärkein kehittämistoimi oli kulttuuripolun viestinnällinen uudistus. Koululaisten kulttuuripolun kuvaus uudistettiin ja myös sisältöjä yhtenäistettiin.

Koululaisten kulttuuripolku kulki vielä alkuvuoden nimellä Kulttuurin virta. Nimitys tuli hankkeelta, joka edelsi lastenkulttuuriverkoston perustamista. Vanhan nimen koettiin liittyvän tilapäiseen hanketoimintaan ja saadun palautteen mukaan nimi ei ollut kovin informatiivinen. Nimi Kulttuurin virta ei ilmaissut toiminnan sisältöä eikä luonnetta. Uudella nimellä Koululaisten kulttuuripolku haluttiin selkeyttää viestintää niin kouluille kuin myös oppilaiden vanhemmille ja muulle yleisölle, ja kuvata selkeästi lastenkulttuuriverkoston toiminnan sisältöä.

Joensuun kaupungin viestintä oli tiiviisti uudistuksessa mukana sekä sanoituksessa että visuaalisen ilmeen rakentamisessa. Verkostotiimi kommentoi ehdotuksia ja lopputuloksena muodostui Koululaisten kulttuuripolku, joka sai logon ja omat kuvakkeet kullekin kulttuuripolun askelmalle.

Kunkin luokka-asteen sisältö kuvattiin uudelleen Koululaisten kulttuuripolkuun. Kuvaukset pyrittiin laatimaan kiinnostaviksi ja ne haluttiin suunnata lapsille ja nuorille. Kulttuuripolun sisältökuvaukset ovat niitä, joilla opettajat kuvaavat toimintaa oppilaille. Kuvaukset haluttiin muokata innostaviksi ja toiminnallisiksi. Selkeyden vuoksi kaikissa otsikoissa on esillä myös luokka-aste, jolle sisältö on tarkoitettu.

Koululaisten kulttuuripolun sisältöjä yhtenäistettiin. Erityisesti muutos koski verkoston omaa tuotantoa, Mediapajoja. Aikaisemmin Mediapajat oli suunnattu joko jäsenkuntien 7.- tai 8.-luokkien oppilaille. Syksystä 2024 alkaen kohderyhmäksi valikoitui kaikissa kunnissa 7.-luokkalaiset. Siirtymäaikana, syksyllä 2024 mediapajat tarjottiinkin joissakin kunnissa molemmille ikäryhmille, sekä kunnan 7.- että 8.-luokkalaisille. Kohderyhmän muuttuessa alemmalle vuosiluokalle, ikäluokkia ei jäänyt väliin mediapajoihin osallistumisesta. Uudessa Koululaisten kulttuuripolussa Mediapajojen kuvaus on Seiskojen tähtitehdas.

Uusittu Kulttuuripolku otsikoineen, uudella visuaalisella ilmeellä löytyy toimintakertomuksen liitteenä.

3.2 Verkoston yhteistilaukset ja uudet toimintamallit

Toiminnallisena tavoitteena oli kehittää edelleen kymmenen kunnan yhteisiä ostopalvelun käytäntöjä. Taidelaitosyhteistyön kautta verkostolla on kokemusta yhteistilauksista ja yhteistilauksia saatiinkin toteutettua useamman toimijan kanssa. Teatteri Eurooppa 4 vieraili viidessä jäsenkunnassa esityksellään Isäni on Supermies. Kiertue oli suunniteltu jopa seitsemään jäsenkuntaan, mutta kaksi esitystä jouduttiin perusmaan sairastapauksen takia.

Konserttikeskuksen LIVE2 kiertue suunniteltiin toteutettavaksi kymmenen jäsenkunnan alueelle ja kouluesitykset ehdittiin aikatauluttaa valmiiksi. Vaikka konserttikeskus joutui perumaan kiertueen taloussyyhin vedoten, on suunnitelma hyödynnettävissä jatkossakin. Kiertuesuunnitelmaa varten kartoitettiin etäisyydet ja mahdollinen aikataulutus kouluesityksille ja havaittiin, että huolimatta pitkistä välimatkoista ja koulujen tiukoista aikatauluista esityskiertue on mahdollista toteuttaa kaikissa kaikissa kymmenessä jäsenkunnassa hyvinkin tiiviillä aikajaksolla.

Toimintasuunnitelmassa tavoitteena oli myös toteuttaa käänteisen kilpailutuksen avulla kulttuuripalveluiden hankintoja. Lastenkulttuuriverkoston avustus jäi anottua alemmalle tasolle, joten lastenkulttuuritarjontaa ei pystytty kasvattamaan toivotulla tavalla eikä lastenkulttuuriverkoston omaa käänteistä kilpailutusta toteutettu. Verkosto osallistui kuitenkin Kulttuuri itää -hankkeessa toteutetun laajan kolmen maakunnan yhteishankinnan suunnitteluun. Hankkeen puitteissa toteutettiin tarjouskilpailu taide- ja kulttuurialojen toimijoille ja lastenkulttuuriverkoston kaikki jäsenkunnat osallistuivat hankintaprosessiin kuntiensä edustajina.

Lastenkulttuuriverkoston luomat hankintamallit, yhteinen suunnittelu ja kulttuuripalveluiden yhteistilaukset esiteltiin Kulttuuri Itää – hankkeen aamukahvitilaisuudessa 4.10.2024. Kolmen maakunnan kehittämishanke kokoaa alueen kuntien ammattilaiset yhteiseen keskustelufoorumiin. Lokakuun tapaamisessa esiteltiin lastenkulttuuriverkoston toimintaa ja hankintaprosesseja kolmen maakunnan kuntien kulttuurihenkilöstölle. Kiinnostuksen keskipisteessä oli yhteisen kiertuetoiminnan suunnittelu lastenkulttuuriverkoston näkökulmasta.

3.3 Koululaisten kulttuuripolku ja muu lastenkulttuurin tarjonta 2024

3.3.1 Kolmosten konsertissa askelia kohti saavutettavuutta

Koululaisten kulttuuripolun Kolmosten konsertti, Joensuun kaupunginorkesterin konsertti Wasser laulua etsimässä sai neljä esitystä Joensuun Carelia-salissa sekä yhden esityksen Nurmeksen Hannikaisen salissa. Konserttiin osallistuivat kaikki kolmasluokkalaiset kahdeksasta lastenkulttuuriverkoston jäsenkunnasta, lisäksi Nurmeksesta osallistuivat myös 2.-luokkien oppilaat. Konsertti toteutetaan lähikonserttina Nurmeksen ja Kiteen sekä Tohmajärven oppilaille vuorovuosin.

Erityinen Kulttuurin virta -nimellä aloitettu saavutettavuuden parantaminen on lisännyt erityisryhmien osallistumista Kulttuuripolun sisältöihin. Joensuusta pienluokat osallistuvat Kolmosten konserttiin vuorovuosin kokonaisina luokkina. Näin osallistumaan pääsee pienluokan kaikki oppilaat ja joukossa on eri ikäisiä lapsia, 7 ja 12 ikävuoden väliltä. Konserttiin osallistui myös Liperin Honkalammen koulun oppilaita sekä maahanmuuttajataustaisia oppilaita valmistavan opetuksen luokilta.

Konsertin ennakotehtävissä paneuduttiin konserttitapahtuman saavutettavuuden parantamiseen. Konserttiopas sekä kuvasynopsis ja juoniseloste laadittiin erityisesti pienluokkia sekä maahanmuuttajalasten valmistavien luokkien oppilaita varten. Kuvasynopsiksen avulla oppilaat pystyivät ennalta tutustumaan sisältöön ennalta ja synopsis toimi visuaalisena apuvälineenä tapahtuman ja konsertin sisällön jäsentämiseksi. Opettajilta saatiin myönteistä palautetta asiakaspalautteissa ja myös muiden kuin pienluokkien kanssa vierailleet opettajat kokivat kuvasynopsiksen käytön parantavan konserttikokemusta.

3.3.2 Taidemuseon kulttuuripolkuvierailut ennätyslukemiin

Pohjois-Karjalan museon muutto uusiin tiloihin kaupungintalolla ja Taidemuseon tuleva remontti muovasivat Koululaisten kulttuuripolun ohjelmaa. Kevään ohjelmassa oli lukuvuoden 2023–24 kuudesluokkalaisten Kulttuurin virta kierrokset Taidemuseolla totuttuun tapaan. Syyskaudella museoiden kulttuuripolkusisältöjen toteutustahti tiivistettiin ja Taidemuseolla työpajoihin osallistuivat lukuvuoden 2024–25 viidesluokkalaisten lisäksi myös kuudesluokkalaiset.

Taidemuseon kulttuuripolkuun osallistui kevätkaudella kuudesluokkalaisia kuudesta verkoston jäsenkunnasta. Joensuun koulujen kuudesluokkalaiset vierailivat taidemuseolla tammikuussa, kun Eläin elää, ihminen taituroi – näyttelyn yhteyteen joensuulainen Sirkus Supiainen toteutti työpajasisällöt kuudesluokkalaisille. Loppukeväästä ja elokuun aikana Taidemuseon kuudesluokkalaisten työpajat ohjasi museon amanuenssi Ella Törmikoski ja tällöin työpajoihin osallistuivat kuudesluokkalaiset Juuasta, Outokummusta, Polvijärveltä ja Rääkkylästä. Myös Liperin seitsemäsluokkalaisille omat työpajasisällöt Joensuun Taidemuseossa kevätkaudella.

Syyskaudella Koululaisten kulttuuripolun uudistetut Vitosten perinnepulahdus sekä Kutosten kuvisseikkailu sisällöt toteutettiin poikkeuksellisesti molemmat Joensuun Taidemuseossa. Työpajoissa yhdistyi kulttuurihistoria, rakennusten arkkitehtuuri sekä esteettinen arviointi ja näyttelyn rakentaminen. Tyhjiin Taidemuseon näyttelyhuoneisiin rakentui oppilaiden töistä sekä oppilaiden kuratoimista taideteoksista omat näyttelykokonaisuudet ja Taidemuseo avattiin vielä yleisölle Lapsen oikeuksien päivänä. Vitosten ja kutosten yhteiset työpajasisällöt keräsivät ennätysmäärän yleisöä.

3.3.3 Koululaisten kulttuuripolku yhteistyössä taidelaitosten kanssa

Kaupunginorkesterin ja museoiden lisäksi kirjaston rooli Koululaisten kulttuuripolun sisältötuottajina ja lastenkulttuuriverkoston kumppanina on merkittävä. Joensuun seutukirjaston ja Vaarakirjastojen henkilökunta osallistui yhteisten kulttuuripolkusisältöjen tuottamiseen kaikissa lastenkulttuuriverkoston jäsenkunnissa. Kirjaston kanssa yhteistyössä toteutettavia sisältöjä ovat Koululaisten kulttuuripolun Ekojen kirjastoreissu vierailut ja materiaaalipaketit sekä kirjastopolun osana kolmosten kirjavinkkaukset sekä pelilliset kirjastoseikkailusisällöt 7.-luokkalaisille.

Edellisvuosien tapaan Joensuun seudun kansalaisopiston vakinainen henkilöstö osallistui Joensuun Eskarifestareiden suunnitteluun ja toteutukseen omana työnään ja taideohjaajat tapahtumaan palkattiin kansalaisopiston tuntiopettajista. Joensuun konservatorion varhaisiän musiikkikasvattajat kiersivät lukuvuoden aikana kouluttajina kymmenellä eri päiväkodilla. Musiikkia päivään on neljän kerran koulutuskokonaisuus päiväkodin henkilökunnalle, koulutuksessa rohkaistaan käyttämään musiikkia monipuolisesti osana varhaiskasvatuksen omaa kasvatustehtävää.

Joensuun kaupunginteatterin kanssa yhteistyö tiivistyi. Kolme eri tuotantoa teatterin esityskauden ohjelmistosta hankittiin osaksi lastenkulttuuriverkoston tarjontaa alueen päiväkodeihin ja kouluihin. Alle kouluikäisille suunnattu näytelmä Sotta Pyttynen kiersi joensuulaisissa päiväkodeissa, ja nuorille katsojille näytelmä Et ole yksi näytelmä esitettiin Kiteellä ja Tohmajärvellä yläkoululaisille ja lukiolaisille. Pienten lasten Satupuoltuntinen vieraili Juuassa.

Maakunnan kulttuuritoimijoista Kiteen näyttelykeskus, Kiteesali, Nurmeksen Hannikaisen sali ja Kino Hannikainen, kuten myös Keski-Karjalan kansalaisopisto olivat yhteistyössä lastenkulttuuriverkoston kanssa tuottaen sisältöjä alueen Koululaisten kulttuuripolkuun. Kaikki Kiteen lukion oppilaat osallistuivat näyttelyvierailuun Kiteen Näyttelykeskuksessa. Kino Hannikainen toteutti elokuvaesitykset Nurmeksen 4-luokkalaisille. Konserttisalit olivat mukana mm kolmosten konsertin tuotannossa ja useiden koululaisesitysten ja -konserttien järjestelyissä.

3.3.4 Esitysten ja työpajojen kavalkadi

Lastenkulttuuriverkosto toteutti teatteri- sirkus- ja tanssiesityksiä sekä konsertteja. Kahdeksantoista esityttävän taiteen teatterin tai tanssin kokoonpanoa sekä yhdeksän eri musiikkiyhtyettä tai pienkokoonpanoa vieraili lastenkulttuuriverkoston alueella vuoden aikana.

Laajamittaisin kiertue oli Teatteri Eurooppa 4 Isäni on supermies näytelmän esitykset viidessä kunnassa. Esitykset toteutettiin Juuan, Kontiolahden, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven koululaisille. Kiertue oli suunniteltu laajemmaksi, mutta sairastapauksen vuoksi jouduttiin peruuttamaan vierailut Kiteellä ja Outokummussa.

Teatteri Mukamas vieraili Liperissä, Outokummussa ja Polvijärvellä, esityksiä järjestettiin sekä päiväkodeissa että kouluilla. Teatteri Traktorin esitys Runo Raisa ja Niilo näkänää kiersi Joensuun päiväkodeissa. Ahaa Teatteri esiintyi Kiteellä osana alakoululaisten kulttuuripolkuohjelmaa, Linnateatteri vieraili Kontiolahdella ja Potkuri Ensemblen Utu ja Myrsky esitettiin Juuassa. Joensuulaisen improvisaatioteatteriryhmä Improholistit esiintyi Joensuun maaseutualueiden

yläkouluilla. Tanssintaiteen ryhmiä vieraili Juuassa (Raatikko) sekä Nurmeksessa (Rimpparemmi). Myös kajaanilaisen Routa Companyn esitys järjestettiin Juuassa.

Koululaisten kulttuuripolkuun Juuassa, Kontiolahdella, Liperissä ja Nurmeksessa kuului konserttavierailu kaikilla ala- ja yläkoulujen oppilaille. Koulukonsertit toteutettiin yhteistyössä Konserttikeskuksen kanssa, esiintyjinä oli useita eri yhtyeitä. Musiikin tarjontaa kaupunginorkesterin ja konserttikeskuksen lisäksi yhteistyötä oli useiden musiikkiyhtyeiden kanssa. Loiskis lastenmusiikkiorkesteri konsertoi Kiteen Kesälahdella ja lastenmusiikkiorkesteri Henxelit Liperissä. Uulun toiminnallinen suomen ja karjalan kieltä yhdistävä konserttikokonaisuus Soita da pajata vieraili Juuassa ja Joensuussa. Kiteellä Sibelius-teemakonserttien esiintyjinä oli sello-pianoduo Jussi Makkonen ja Nazig Azezian.

Esitysten lisäksi työpajoja hankittiin kuvataiteen, mediakasvatuksen, musiikin, sirkuksen ja tanssin aloilta. Laajin yhteinen kokonaisuus oli Koululaisten kulttuuripolun Seiskojen tähtitehdas mediapajat, jotka toteutettiin kaikissa jäsenkunnissa. Mediapajoja oli ohjaamassa neljä taidekasvattajaa ja syyskaudesta 2024 alkaen vastaavana ohjaajana toimi Joonas Tanskanen. Joensuun Nelosten kulttuurituunauksen tanssipajoja ohjasi kolme eri tanssin ammattilaista. Eskarifestareissa oli mukana sirkuksen, tanssin, teatterin ja musiikin osajia sekä valo- ja äänitekniikan vastuuhenkilö.

4 Talous ja tilastot

4.1 Talous

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston toimintamenot vuonna 2024 olivat 176 089 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön 60 000 euron yleisavustus lastenkulttuuriverkoston toimintaan vuodelle 2024 kattoi 34 % menoista ja jäsenkuntien omarahoitusosuus kattoi 66 % menoista.

4.2 Tilastot

Pohjois-Karjaan lastenkulttuuriverkosto toteutti 2024 789 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 28816 osallistujaa. Lasten osallistumiskertoja tilastoitiin 25 569 kappaletta.

Toiminnasta viidennes on suunnattu alle kouluikäisille. Lähes puolet (47 %) tarjonnasta on suunnattu alakouluikäisille ja ikäryhmän lasten määrään verrannollisesti vastaavasti yläkouluikäisille kohdennettu runsas viidennes (22 %) toiminnasta. Lastenkulttuuriverkostolla on jonkin verran myös aikuisille suunnattua toimintaa, pääasiassa koulutusta koulujen ja päiväkotien henkilöstölle taiteen ja musiikin käytön rohkaisuun.

Pääosa (91 %) toiminnasta on suunnattu kouluille ja päiväkodeille. Koululaisten kulttuuripolku sisältöjen lisäksi tuetaan kulttuurikasvatustyötä järjestämällä erilaisia lastenkulttuuriesityksiä ja työpajoja osaksi päiväkotien ja koulujen kasvatustyötä.

Työpajojen osuus lastenkulttuuritarjonnasta oli poikkeuksellisen korkea. Sisällöistä esityksiä oli 41 % ja työpajoja 38 %. Korkeaan työpajojen osuuteen vaikutti Kiteen ja Outokummun osalta mediapajojen ikäluokan muutokseen liittyvät poikkeusjärjestelyt sekä taidemuseon remontti, molemmissa työpajatoimintaan otettiin poikkeuksellisesti kaksi ikäluokkaa mukaan. Esitykset kuitenkin keräsivät enemmän asiakaskontakteja työpajoihin verrattuna, johtuen toiminnan luonteesta. Seitsemässä jäsenkunnassa on Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa. Nämä hankkeet toimivat itsenäisesti omina organisaatioinaan, joten Lastenkulttuuriverkosto ei tilastoi Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa.

4.2.1 LIITE: Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto Tilasto 2024

POHJOIS-KARJALAN LASTENKULTTUURIVERKOSTO 2024		YHT	Joensuu	Juuka	Kitee	Kontiolahti	Liperi	Nurmes	Outokumpu	Polvijärvi	Rääkkylä	Tohmajärvi
1. Toiminta Toteutuneet sisällöt (lkm)		789	366	21	22	80	221	17	29	16	9	8
a) Yleisölle avoin toiminta	1 %	11	0	0	2	5	2	0	0	2	0	0
b) Kulttuurikasvatussuunnitelmien sisältö	64 %	504	288	19	14	74	54	13	23	8	4	7
c) Muu sisältö kouluille/varhaiskasvatukselle	35 %	274	78	2	6	1	165	4	6	6	5	1
d) Harrastamisen Suomen malli	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e) Muu	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Toiminta Asiakaskontaktit (lkm)		28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
a) Yleisölle avoin toiminta	9 %	2480	0	0	1440	658	142	0	0	240	0	0
b) Kulttuurikasvatussuunnitelmien sisältö	70 %	20251	8133	1512	1126	4460	2662	1044	461	287	108	458
c) Muu sisältö kouluille/varhaiskasvatukselle	21 %	6085	1249	176	440	15	2751	494	215	255	420	70
d) Harrastamisen Suomen malli	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e) Muu	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Sisältö Toteutuneet sisällöt (lkm)		789	366	21	22	80	221	17	29	16	9	8
a) Esitys	41 %	323	138	19	9	43	76	12	9	7	7	3
b) Työpaja	38 %	297	174	2	11	23	59	5	13	3	2	5
c) Harrastustoiminta	0 %	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
d) Avoin kulttuurikeskustoiminta	0 %	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
e) Yleisötilaisuus	0 %	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
f) Näyttely	8 %	60	0	0	0	0	60	0	0	0	0	0
g) Koulutus	6 %	46	45	0	0	1	0	0	0	0	0	0
h) Muu	8 %	60	9	0	2	11	25	0	7	6	0	0
2. Sisältö Asiakaskontaktit (lkm)		28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
a) Esitys	71 %	20401	4780	1640	2770	4220	3657	1461	320	622	486	445
b) Työpaja	21 %	6071	4249	48	176	388	690	77	238	80	42	83
c) Harrastustoiminta	0 %	18	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0
d) Avoin kulttuurikeskustoiminta	1 %	300	0	0	0	300	0	0	0	0	0	0
e) Yleisötilaisuus	0 %	17	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0
f) Näyttely	2 %	719	0	0	0	0	719	0	0	0	0	0
g) Koulutus	1 %	164	149	0	0	15	0	0	0	0	0	0
h) Muu	4 %	1126	204	0	60	192	472	0	118	80	0	0
3. Kohderyhmä Toteutuneet sisällöt (lkm)		789	366	21	22	80	221	17	29	16	9	8
a) Alle kouluikäiset, 0-6 vuotiaat	20 %	160	15	6	0	2	133	2	2	0	0	0
b) Alakouluikäiset n. 7-12-vuotiaat	47 %	374	245	12	2	41	44	3	14	8	3	2
c) Nuoret n. 13-18-vuotiaat	22 %	173	61	3	14	34	28	6	13	6	2	6
d) Aikuiset	6 %	46	45	0	0	1	0	0	0	0	0	0
e) Useat kohderyhmät	5 %	36	0	0	6	2	16	6	0	2	4	0
3. Kohderyhmä Asiakaskontaktit (lkm)		28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
a) Alle kouluikäiset, 0-6 vuotiaat	19 %	5570	1365	1640	0	420	1798	192	155	0	0	0
b) Alakouluikäiset n. 7-12-vuotiaat	42 %	12067	6249	48	455	2518	1247	445	311	323	96	375
c) Nuoret n. 13-18-vuotiaat	19 %	5405	1619	0	516	1820	664	162	210	219	42	153
d) Aikuiset	1 %	164	149	0	0	15	0	0	0	0	0	0
e) Useat kohderyhmät	19 %	5610	0	0	2035	360	1846	739	0	240	390	0
4. Toteutustapa (lkm) Toteutuneet sisällöt (lkm)		789	366	21	22	80	221	17	29	16	9	8
Livetoiminta	100 %	789	366	21	22	80	221	17	29	16	9	8
Verkkosisältö	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Toteutustapa (lkm) Asiakaskontaktit (lkm)		28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
Livetoiminta	100 %	28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
Verkkosisältö	0 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Asiakaskontaktien määrä (lkm)												
Kaikki yhteensä		28816	9382	1688	3006	5133	5555	1538	676	782	528	528
Lasten määrä	89 %	25569	8417	1494	2697	4380	4949	1451	600	616	469	496

